

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 16 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 4 . . . — .

Helyben házhoz kordva:
 Egész évre . . . 20 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 5 . . . — .

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 24 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 6 . . . — .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kóriratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyék árát 8 fill.

NAGYVÁRAD, július 24.

Hiénajárás.

Sajátságos természete a hiénáknak, hogy ott ütnék tanyát legszívesebben, a hol legnagyobb a pusztulás. A sivatagban utazónak legnagyobb réme, ha éjszakánként hiénák üvöltését hallja; arról legbiztosabban megtudja, hogy olyan vidéken jár, a hol csak romokat és holtakat talál.

Ennek a sivatagi utazónak az érzelmei futnak át az ember idegzetén, ha a magyarországi uzsorások üzelmeinek folytonos szaporodásáról olvas napról-napra elremitő híreket. Pedig az elkövetett gaztetteknek hihetetlenül csekély töredéke kerül napfényre; a mi kiderül, abból csak sejteni lehet a lappangó baj óriási méreteit.

Egy ilyen újabb hiénajárásról ad hirt szilágy megyei tudósítónk. Szilágy megyében tudvalevőleg a magyarság és oláhság egyik legfontosabb érintkező helye van, melynek helyzete mindenképpen országos érdeklődésre tarthat számot. A magyarság a megyének jobban megművelt, tehát gazdagabb részén lakik, míg az oláhság maga egyszerűségében egyszerű eszközökkel is kielégíti szükségleteit s így az oláh vidékek gazdaságilag sokkal hátrább állanak a megye magyar részeinél. Szilágy megyében így van a magyarság és a művelődés, jólét, gazdagodás haladása szoros kapcsolatban.

Annál megdöbbentőbb hat a hír, hogy az uzsora most éppen ebben az olyan fontos helyzetű vármegyében ütötte föl

fejét. Az eddig megejtett vizsgálat eredménye szerint nem kevesebb mint százhetvenöt emberről derült ki, hogy hallatlanul magas kamatra adtak kölcsönt.

A legkisebb kamat 60% volt, de nem ismeretlen fogalom a 100—200 százalékos sem. Akadt egy szerencsétlen paraszt gazda *Hadadon*, a ki egy *Titcza*-János nevű uzsorástól 100 forintot vett kölcsön 4 év előtt s ma Titcza számításai szerint 1000 forinttal tartozik. Ennek fejében a megijesztett paraszt minden vagyonát Titczára iratta, kikötve magának a szabad használati jogot. Persze Titczának volt rá gondja, hogy a kikötés szóbelileg és tanuk nélkül történjék — s ma a hadadi paraszt koldul, házába és földjébe pedig Titcza János ült bele.

Az elkeseredés, a kétségbeesés jankiáltása hangzik föl az ilyen és ehhez hasonló elbánások nyomán, a lapok hirt adnak róla és marad minden a régiben.

A kérdés pedig kiválóan fontos nemzetiségi szempontból is. Az uzsorás hiénák éppen a legszegényebb, az oláh vidékekre vetették magukat, hol a nép egyszerűsége kitűnő büntetésévé válik a kezek szennyének. Kisebb fogást ad egy-egy hálót, valami mindig akad benne. Észrevették ezt a tünetet az oláh vezérferfiak s most hogy megmentsek a népet, hitelszövetkezeteket alapítanak. De kicsiny eszközökkel keveset lehet elérni, más egyéb határos intézkedésekre lenne szükség. Amde ez manapság nehezen megy.

Mert az uzsorások 99 százaléka olyan származású, a mely származást a fölséges liberálisizmus sérelme nélkül emlegetni sem szabad. Ezeknek a kedvéért

kellett a régi magyar uzsoratorvényt hatályon kívül helyezni, ezek kedvéért alkották meg az új uzsoratorvényt — mikor már tovább nem halaszthatták — úgy, hogy annak kijátszása valóságos gyerekjáték.

És még mindig vannak Magyarországon politikusok, a kik még ennek a csekély korlátolásnak is eltörlését sürgetik!

Afrikában a sivatagban szomszédos falvak lakói körülkerítik a községeket és a művelés alá vett földeket a hiénák ellen. Ugyan mit szólnának arra, a ki e kerítések elbontását ajánlaná, mert így jobban érvényesül a szabad verseny?

Bolondnak nyilvánítaná a Pester Lloyd is. De a ki szabad versenyt követel a hegyről leszalasztott egyszerű nép meg a Haas és Deutsch iskolájában felcseperegett, raffinált szédelő közt, az a magyar nemzet büszkén emlegetett dicsősége, a liberálisizmus hatalmas bajnoka, az emberiség tökéletesedésének előharczósa!

Azt hisszük, nagyon is itt az ideje már, hogy megpróbáljunk az üres beszédek helyett a tények után indulni. A tények pedig azt mondják, hogy ha az a paraszt rabol nyíltan, erőszakkal, életét kockáztatva, becsukják; ha a csirkefogó éhes és egy darab kenyeret lop, becsukják; de ha a liberálisizmus dédelgetett kedvence, az uzsorás a lehető legalattomosabb és legaljasabb módon jut felebarátja vagyonához, azt nagyságos urnak czimezzük és tisztelettel megsüvegeljük.

Pedig az egyik éppen olyan tolvaj, mint a másik.

Követeljük tehát az uzsoratorvények lehető legerélyesebb szigorítását és szigorú büntető szankcióval való ellátását.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy mindennapi történet.

Irtá: Deér.

— Nagyságos Asszonyom! Panaszkodik, hogy már rég nem irtam. Igaza van. Bocssáson meg érte. Nem is mentegtem magamat, ugys hiába volna. Nem tudom okát adni hosszas hallgatásomnak. Hiszen irtattam volna sokszor, akár mindennap és én még sem irtam.

Féltem tollat venni a kezembe, mert tudom, hogyha én irok, csak fájó szomorúság, keserű lemondás ri elő a sorok közül. Pedig elég nekem a magam keserősége, minnek szomorítsak vele mást is? Nagyon tudom én azt, hogy már nem szeretik a szomorú, fájó történeteket. Ma már csak idegizgató, nagyhangú érzéki történetek tetszenek.

Nem tehetek róla, de én ezekhez nem értek. Ha én irok, a lelkem közepéből veszem a hangot. Talán azért olyan szomorú, fájó mindig. Tudom, hogy mosolyognak rajtam, tán ki is kacagnak.

Fáj ez nekem nagyon, de nem haragszom érte. Hisz ők nem tudhatják, mi megy végbe az én lelkemben, — nem is értik tán amit én beszélek.

Nem is ezeknek irok én. Hadd kacagja-

nak csak! Lesz majd idő, midőn majd az ő lelküket is megszállja valami csendes, fájó szomorúság s akkor meg tudnak érteni majd engem is.

Akkor megértik majd, hogy nekem gyönyörűség az irás. A lelkemet, szívemnek minden érzelmét öntöm ki s úgy megkönnyebbülök.

Ezért irok én a magam gyönyörűségére, a magam vigasztalására. Elég szó oru, hogy nincs más vigasztalásom, csak ezek a leirt, szóvalan betűk. De hát nekem ez is elég. Sohsem voltam követelő, kevés kellett mindig. Sajnos, hogy sokszor még ezt a keveset is elvonták tőlem.

De nem panaszkodom, attól félek, hogy nagyságos asszonyom még megharagszik reám s unottan dobja félre leveletem. Ne vegyem rossz néven e néhány keserű sort. Gondoljon nagyságos asszonyom életének azon perceire, mikor valami hallgató bánat könnyet csalt elő szeméből. Akkor tán megbocsájtja e sorokat.

De elég ebből ennyi!
 Nagyságos asszonyom arra kér levelében, hogy írjak valamit a Dóri Margitról. Erdeklődik e leány sorsa iránt.

Bizonyára nem gondolta, hogy milyen nagy dolgot kíván tőlem. Igazán nem tudom, mit írjak? Félek írni e leányról, mert hátha visszacsém az én régi hibámba, keserű, fájó lesz a hang.

Nem is irok róla semmit. De hogy mégis írjak valamit, elmondok egy rövid kis történetet. Olvassa el nagyságos asszonyom, s aztán — felelje el.

Ugy is talán csak úgy álmodtam egy poétikus, csillagos tavaszi estén. De leírom nagyságos asszonyomnak, talán mégis olvas belőle valamit.

Élt egyszer egy fiatal poéta. Olyan rajongó lelkű, ideális bolond volt. Legalább így mondták.

A fiatal poéta lelkének minden erejével kereste azt az ideált, a mely ott élt az ő szívében. Tán maga sem tudta, hogy mi? Talán csak egy phanton, egy képzeltszülte, soha nem létező alak után futott. De hitt, bizva bizott ebben az ideálban.

Kicsiny, szegényes szobájában órákig elábrándozott valami nagy, tiszta boldogságról. És ilyenkor tollat fogott. Irt kipirult arczczal háborgó, szomjas lélekkel. Egész lelkét öntötte a dalba.

S mi volt a jutalma? Kikacagták, kinevették. De az ifjú poéta nem törődött vele. Neki mindené valának e dalok. Nem bánta, ha nem is értik meg, csak ne háborgassák, ne zavariák az ő tiszta, illatos világát.

Csodálta tovább, mint a szürke kis fülemile ott a bokorban.

A tolvajt megbüntetik, a hiénákat agyonlövök — a magyar nép tolvajai és hiénái sem érdemelnek kimélelet!

K. A.

Horánszky rátóti látogatása.

Sok politikus, befolyásos képviselő és kormányzó tett látogatást Rátóton Széll Kálmánnál, de valamennyi látogatás között legnagyobb fontosságot tulajdonítanak Horánszky Nándor látogatásának. Beavatott körökből kapott értesülés szerint ez a látogatás összefüggésben van valami változással a mely a kabinetben fog végbemenni. Ezuttal nem olyanféle személyváltozásról van szó, a mely az egyik kormányzó kizorítására és a másik belépésére vezet. Itt csakis Horánszky belépése forog szóban, a mennyiben a miniszterelnök komoly elhatározása, hogy a *belügyminiszteri* tárczáról lemond és egyetlen jelöltje nem más, mint Horánszky Nándor. Eddig is Horánszky volt kombinációban, de a nehézség éppen abból állt, hogy Horánszky csakis akkor hajlandó a belügyminiszteri tárczát elvállalni, ha az egész szabadelpárt beleegyezik a dologba. Eddigél azonban ezt sem Horánszky, sem Széll Kálmán el nem érthette. A frakciók a szabadelpártban annyira farkasszemet néztek egymással, a törekvések és aspirációk annyira szembe kerültek, hogy ilyen egységes megállapodásról egyelőre szó sem lehet. De kilátás van arra, hogy Horánszky most már enged majd valamit és elfogadja majd talán akkor is a tárczát ha nem is az egész párt egyezik bele.

Fejérvary lemond.

Bécsi mértékadó körökben biztosra veszik, hogy Fejérvary báró, a magyar honvédelmi miniszter régebben kifejezett szándékához híven, lemond tárczájáról.

Fejérvary, aki legutóbb Bécsben időzött, néhány magasrangú katonatiszt társaságában ezt a kijelentést tette:

— Az én lemondási szándékom megmáslásáról nincs is miért beszélni. Nem maradok már sokáig miniszter és semmi esetre sem maradok tovább, mint ameddig a mostani országgyűlési ciklus tart. Eleinte azt terveztem, hogy katonai szolgálatom ötven éves jubileumával egy időben lépek vissza, de lemondtam er-

ről a szándékomról, mert nem szeretem az ovációkat és a czeremóniákat, melyek e kettőnek összekötésével ugyszólván provokálva lennének. Azt a tervet sem fogadhatom el, hogy hetvenedik születésnapom alkalmával váljak meg a politikai pályától, mert sokszor mondtam és bizonyítottam, hogy a nagy korral való hivalkodást nem helyeslem. Olyasmit, amit másnál elítélek, nem fogom magam megtenni. Ezenkívül is a politikai élet, melyért sohasem rajongtam, megtámadta az idegeimet. Már megelégettem. Nemsokára másnak adom át miniszteri tárczámot és semmi esetre sem tartom meg tovább, mint az országgyűlési ciklus végéig.

Ugyanez az értesítés elmondja, hogy Fejérvary báró az utóbbi időben sokszor foglalkozott a visszalépés gondolatával és kérte a királyt, hogy mentse fel állásától. Azonban a király egyenes kívánságára meg kellett maradnia hivatalában. Súlyos betegsége után ismét fölvetette a lemondás kérdését, majd újból egy heves parlamenti ülés után. A király mindannyiszor maradásra bírta. Azt mondják, hogy egyszer szóba hozta korát, mire a király így felelt:

— Én még korosabb vagyok és mégis helyt állok az utolsó pillauatig.

Sikerült kacsá.

A »Magyar Szónak« szép eredménnyel járt a tegnapi kacsavadászata. Elindult a Magyar Szó pár nap előtt keseregni a liberalizmus hervadásán s ekközben tekintete Nagyváradra, a Tiszák büszke sásfészkeére esett. Sajnálatlaltal konstata, hogy itt jelenleg minden vidul, de a liberálizmus veszélyben van, a szabadelpárt egységét megbontották a — klerikálisok. A nagyvárad Szabadság kötelességtudóan sietett ezt lezáfolni, a melyre most a M. Sz. ismét reflektál, kijelentvén, hogy nem lepi meg a czáfolat, mert hiszen Nagyváradon nem veszik rossz néven, ha a szabadelpárt oszlopos tagjai az ellenzéki lapok vezércikkirói. Aztán így folytatja:

De sokkal komolyabb és inkább a Széll-kormány irányzatára, mint e kis újságra veti árnyát a másik állítás. Mi megszokásból és a szomorú helyzet enyhítéseül akna-munkának neveztük a klerikálisok nagyvárad működését. Pedig *soha sötétebb munkát világosabb nap-*

fényen nem üztek, mint ahogy azt évek óta cselekszik Nagyváradon. A »Katholikus Kör« és a »Katholikus Legényegylet« a társadalom minden rendjét *reakzionárius szellemébe szövi* és erről tud mindenki, hatását érzi mindenki.

Brrr! Ez már rémes dolog és még ilyen rettenetes melegben is elhül tőle az emberben a vér. A M. Szót nem akarjuk sajnálni a felülésért, megesett az vele máskor is s meg fog még ezentul is esni. Ellenben a tudósítói fantázia ekkora rekordjához határozottan gratulálunk a Magyar Szónak.

Legyen kacsá, ha kövér.

Kasics és Fejérvary.

Politikai körökben beszélnek, hogy a legközelebbi választásokon báró Fejérvary Géza honvédelmi miniszter régi ellenségével: Kasics Péterrel fog szembe kerülni. Ez a mérkőzés pedig nem Temesvárott fog megtörténni, mint eleintén hitték, hanem Sopronban, hol Kasics oly kitűnően készítette elő a talajt, hogy beavatottak szerint nagyon valószínű a megválasztása. Oly annyira valószínű, hogy Fabinyi nem is fog vele szemben föllépni, hanem Fejérvary minisztert akarják ellene fölléptetni.

Hegedüs a székelyekért.

Évek óta halljuk a riasztó híreket a székelység kivándorlásáról. Ezrével hagyják el hazájukat az erdélyi magyarság legerősebb bástyái, hogy a Romániában kapott kenyérért cserébe adják magyarságukat. Mi azalatt törhetjük itthon a fejünket, mivel lehetne kielégíteni a nemzetiségi szájkaszkodókat, ott kint pedig saját vércink szaporítják ellenségeinket.

A magyar faj megerősödésének egyik lényeges feltétele, hogy ezt a kivándorlást megállítsuk s a székelység terjeszkedését a hazai oláh nyelvterület felé irányítsuk.

Ezt a sürgős szükségét látta meg Hegedüs Sándor az ő székelyföldi utjában s egyuttal gyakorlati érzéke megtaláltatta vele az egyedül lehetséges módot a kérdés megoldására: a gazdasági alapa helyezkedést. Nem kell ide sok politizálás. A góbé éhes, a földje nem terem eleget, más kereset módja itthon nem kínálkozik, hát át megy oda, a hol az ügyes, szorgalmas munkás megkapja a maga jutalmát.

Az nem kérde, hallgatják-e? Csak dalol azon az ő édes, szívhezszóló bangján.

Akadtt aztán mégis valaki, ki meg tud'a érteni az ifju poéta édes-bus dalait.

Egy ifju szép leányka volt, nagy bu-avirág szemekkel, selymes, szőke fürtökkel. Ott lakott szemben a költővel. Mindennap látta az ifjut s lassan-lassan úgy érezte, hogy valami édes, sejtelmes vágyódás fogja el a lelkét.

Ugy szeretett volna találkozni az ifjuval. Akkor nem tudta, hogy lelkének ideálja írja azokat a szomorú édes-bus dalokat. Neki csak az ifju tetszett, a dőlczeg, halovány arczu ifju.

A költő is észrevette a leányt. Eleinte nem igen törődött vele. Csak lassan-lassan kezdte figyelemmel kísérni a leányt. És az ő lelkében is megrezgett egy hur s olyan édes, szívhez szóló hangokat adott.

Az ifju poéta megtalálta, a mit keresett. Megtalálta lelkének ideálját, kit oly sóvárogva keresett, kiről annyit álmodozott.

A két ifju lélek csakhamar megértette egymást. A találkozás nem volt n héz. Szomszédok voltak s az ifju talált módot arra, hogy felkeresse lelkének ideálját.

Azután már sokszor találkoztak. Ott volt a rendes helyük a kertben, egy orgonabokor alatt. Szép órák voltak ezek.

Beszélhetnek bármit, gonyolhatnak, kaczaghatnak fölöttem, — én mégis azt mondom: nincs az életnek szebb, tisztább szaka, mint az első szerelem ideje. Mikor az ifju lélek először nyílik meg, hogy befogadjon egy üde, harmatos világot, mely csak édes sejtelmekkel, tiszta boldogsággal van tele.

Igy volt az ifju költő is. Fialos lelke minden erejével csüngött a leányon.

Oly szép órák voltak azok, mikor ott ültek az orgonabokor árnyában s a fiatal poéta reszkető hangon olvasta föl dalait ideáljának. S milyen boldog volt, mikor a leány oly nagy figyelemmel hallgatta. Néha-néha egy-egy könnyecse is előragyogott azokból a buzavirág szemekből.

Ez volt az ifju legszebb jutalma. Most már éppen nem törődött mással, kaczaghatták szerelmét, gonyolhatták dalait, volt valaki, aki megértette, ki együtt, sirt, együtt örült vele.

Ugy elábrándozott a jövendő boldogságról, mikor az a leány csak egyedül az ővé leend s aztán élnek együtt, egymást szeretve, egymást boldogítva.

Bohó ifju! Nagyon hitt azoknak a buzavirág szemeknek, nagyon bizott azokban a sóhajásszerű vallomásokban.

Mert hát nagyon mindennapi történet lett ebből az érzékeny meséből. Talán ki is találta nagyságos asszonyom?

Az lett a vége, hogy a leány csakhamar megunta az ifju szerelmi ömlengéseit. Nagy leány lett belőle, kinek jobban tetszett egy-egy türes bók, mint az ifju poéta lázas, odaadó szerelme.

A vége aztán az lett, hogy a leány felesége lett egy uri gavallérnak, kinek sok volt a pénze és szép fogaton járhatott.

A szegény poétát elfeledte s talán ő is mosolygott már, mikor olvasta az édes-bus, szomorú dalokat.

* * *

Ez az én történetem, a mit le akartam írni nagyságos asszonyomnak. Magam sem tudom, hogy jutott eszembe. Csak leírtam, mert itt élt a lelkemben, s jól esett leírnom.

Ne vegye rossz néven, hogy ilyen ostobasággal untattam. Megígérttem, hogy írok. Megtartottam az ígéretem. Nem tehetek róla, hogy megint csak ilyen szomorú, naiv történettel untattam.

Majd legközelebb vidámabb mesét mondok. Addig is kérem, tartson meg jó emlékében.

U. i. — Hogy adós ne maradjak a válaszsza, írom, hogy Dóri Margitnak tegnap volt a lakodalma. Egy uri gavallér vette el, kinek sok a pénze s szép fogaton járhat.

Adjunk a góbénak itthon nem kenyert, hanem csak módot a kenyér megkeresésére s itthon marad és erősíteni fogja a magyarságot.

Mindent belátta Hegedűs azért Budapestre megérkezése után első dolga volt ebben az ügyben leiratot intézni a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához, tegyen ez irányban kimerítő tanulmányokat s azok alapján konkrét indítványt. Az utmutatást megadja maga a miniszter: a földművelésből megélni nem tudó népfölösleget tereljük az iparra.

A székelyt az Uristen is iparosnak és kereskedőnek teremtette. Meg van benne a mozgékony, a találékonyság, vállalkozó szellem és — az agyafúrt furfangosság, a mi a fő. Ezért nincs a Székelyföldön antiszemitizmus; az igaz, hogy zsidó is kevés van. Ott ugyan nincs kit becsapni, kísérlet esetében pedig még legtöbbször a zsidó bánja meg. Az ipari termékeknek is meg vannak a maguk fogyasztói: egyrészt a Székelyföld népe, másrészt a körülöttük lakó oláhság, különösen pedig Románia. Eddig a szomszéd állam a férfainkat vette át; ennél bizony sokkal okosabb lesz árukat adni nekik, a melyekért pénzt is kapunk.

Csak hogy persze nem ágyuzással kell kezdeni a veréb vadászatot, mert akkor olyan fényesen felsülhetünk vele, mint éppen Románia a magyar ipar és kereskedelem ellen indított nagy hűhójával. A szarka kissé többet akart s most búsan lekonyult a farka: a pénzügyi egyensúly. Romániát a mértéktelen nagyzolás a bukás szélére vitte, jó lesz ettől óvakodnunk.

Lassan, alulról kell kezdeni az építést. Egy kő már megvan az alapból: Háromszéken nemrég honosították meg a szövőipart s ma már a háromszéki szövészet az oláh határon tulra, kiviteltre is dolgozik. Így lehetne tenni más vidékeken is. A fa- és fémpipar Marosvásárhelyen, a timáripár és vasipar Székely-Udvarhelyen, illetve Udvarhely megyében, a faipar különböző ágai Seps-Szent-Györgyön és az asztalosipar Kézdi-Vásárhelyen jellegzetes bizonyítékok arra nézve, hogy a Székelyföldön erős talaja van különböző iparágaknak, csak fel kell azokat karolni kellő erélyvel és az eredmény kétségtelen.

Szép program ez a mi legszebb hogy: a kamara javaslatának határidejéül nem valami határozatlan »legrövidebb idő«, hanem az ősz tüzetett ki, mert a miniszter még a télen meg akarja tenni a szükséges intézkedéseket.

Csak a szép tervnek, a nagy miniszteri ambícióknak feleljen meg aztán a kamara munkássága is! Akkor, reméljük, a siker sem fog elmaradni.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

Július 29. A huszárezred löversenye az iklódi pusztán. Július 31. Vadász-társulat közgyűlése.

Augusztus 5. A 48-as kör nyári mulatsága a Karger-vendéglőben.

* **A kormány költsége a jubileumi ünnepekre.** A 900 éves jubileumi alkalomra az esztorgomi közutak jó karba helyezésére a kormány 5000 korona államsegélyt engedélyezett és a Duna-hídon augusztus 14. és 15-ére a vámmentességet és a hid feldiszipítését rendelte el.

* **A honvéd laktanya építése.** A honvéd gyalogsági laktanya építése ügyében felírt Nagyvárad városa a honvédelmi miniszterhez s kérte, hogy a laktanya építését mielőbb kezdesse meg a miniszter. A válasz tegnap megérkezett a felíratra. Értesíti a miniszter a várost, hogy a laktanya építését még ez évben megkezdik s a jövő évben befejezik. A laktanya céljaira felajánlott terület átadását és az építés alatt a szükséghez képest a város támogatását kéri a leiratban a miniszter. Tudunkkal a felajánlott területet már kijelölte és átadta a város a honvédség részére.

* **Két új magyar nemes.** A hivatalos lap mai száma Ő Felsége két kéziratát közli, melyekkel két magasrangú katonát emel magyar nemességre. A két legmagasabb kézirat szövege ez:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Schmidt* János várakozási illetékekkel szabadságot ezredesnek és törvényes utódainak a magyar nemességet, a »nagy-atádi« előnévvel díjmentesen adományozom.

Kelt Ischlben, 1900. évi július hó 8-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Széchenyi Gyula s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Kajjanic* Milutin őrnagy és törvényes utódainak a magyar nemességet díjmentesen adományozom.

Kelt Ischlben, 1900. évi július hó 13-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Széchenyi Gyula s. k.

* **Éjjeli gyakorlat.** Egyik legérdekesebb mozzanatot a katonaság változatos életében az éjjeli gyakorlatok képeznek, már csak azért is, mert az utána következő napon pihenő van egész nap. Ilyen napjuk van a 37-es bakáknak ma. Tegnap délután az egész városból tábori öves tisztek siettek a vár felé, a mi már jelezte, hogy valami készül. Öt órakor dobszó mellett elhagyták a várost s az ezred egyik fele éjszakai állást vett föl, míg a másik támadást intézett ellene késő éjjel. A sikerült gyakorlat után vig dalolással, könnyedén jöttek haza a várba s ma délelőtt csak egy-két erősebb szusszanás jelzi a besötétített szobákból, hogy odabent pihen valaki.

* **A megmérgezett Körözs.** A magyar közigazgatásról sajnos, már igen sokszor kijáratották a szegénységi bizonyítványt, különösen azért, mert rendkívül lassu. Egy-egy dolog évekig elhúzódik, különösen, hogy ha magas protektorok érdeke úgy kívánja. Igen jó példa erre a mező-telegdi olajgyár ügye, a mely három év óta húzódik, de azért ma sem jutott dűlőre. Ez a gyár hosszú idő óta megfertőzteti a gyárból kikerülő vitriol-salakkal és petroleumos szennyvizzel az Egeres-patak és a Sebes-Körözs vizét, kétségtelenül veszélyeztetve Nagyváros város félmillió forintba került vízvezetékét. Három évvel ezelőt felhívtuk erre a körülményre a hatóság figyelmét s Nagyvárad város polgármestere mindent elkövetett, hogy az olajgyár ezen reá nézve olcsó, de az egész alsó Körözsmentére veszélyes szennyviz lebocsátásától eltiltassék, azonban minden tiltakozásnak, kérésnek az lett az eredménye, hogy ma is állandóan megmérgezi a gyár a folyó vizét. A sok huza-vona után a nagyvárad kulturmérnöki hivatal elkészítette egy szűrő, illetve tisztító-készülék tervezetét, a mely állítólag megtisztítaná a gyárból kikerülő vitriol-salaktól és a többi mérges anyagoktól a kibocsátandó vizet. Ebben eleitől fogva nem volt bizalmunk s most egy felsőbb szaktestület sem találta megfelelő-

nek a tervezett szűrő készüléket. Az országos vízépítészeti és halászati felügyelőség felülvizsgálta a nagyvárad kulturmérnökség által készített szűrőkészülék-tervezetet s azt igen gyengének találta abból a szempontból, hogy a mérges anyagoktól kellőleg megtisztítaná a gyárból kikerülő szennyvizet. Erre a célra sokkal erősebb tisztítóképesseggel bíró szűrőkészülék készítését tartja szükségesnek. Még azt is kijelenti az országos felügyelőség, hogy teljesen biztos szűrőkészülék nem is lesz, s az esetleges veszély mindég fenn fog állani, miért is kötelezendő a gyár arra, hogy később felmértelendő szükséges pótlásokat is kötelesek eszközölni. Tehát most elkezdenek ismét tervezgetni, tárgyalni, a mérge meg folyik tovább a Körözsbe, míg egyszer a vízvezeteki hálózaton keresztül eljut hozzánk is.

* **Titokzatos lövöldözések.** Nagy rémület okozott a Páris-patak mellett lakók közt az a három revolverlövés, a mely tegnap d. u. fél három órakor dördült el a patak bozotos medrében. A lövések után sokan futottak kíváncsian a lövések irányában, de csak egy menekülő alakot láttak, a ki füstölő fegyverrel kezében nyomtalanul eltűnt. A rendőrség, a mely Faludi őrmesterrel élén kivonult a kutatásra, semmi nyomot nem talált.

* **A vasúti jegypénztárak szaporítása.** A Nagyvárad városi vasúti pályaudvaron már hosszú idő óta elégtelennek bizonyult a két jegyváltó pénztár. Mióta az újabb gyorsvonatot rendszeresítette a miniszter, délután csekély időközökben több irányba indulnak a vonatok s a jegyváltó pénztárnál még nagyobb a tolongás. Ennek az állapotnak a megszüntetése végett kérte Nagyvárad város közigazgatási bizottsága, hogy a nagyvárad vasúti állomáson egy harmadik jegyváltó pénztár állíttassék fel, a mely által a tolongás elkerülhető lesz. A kereskedelmi miniszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a kérelmet méltányosnak találván, a harmadik jegypénztár felállítására iránt intézkedett. Így a pénztár szaporítása csak időkérdés.

* **Halál játék közben.** Babsa községben Kricsován jómódu gazda gyermekei, tizenkét éves fia János és nyolczéves lánykaja Livia régi revolverrel játszottak. Játék közben a fin elszökte a fegyvert s a golyó szegény testvékének testébe furódott. A gyermek szörnyet halt.

* **Ribilió a szabad Körözsön.** A talmudtanulók csapatosan szoktak naponként paradicsomi mezben fürdeni Várad-Váralján a szabad Körözsben. Tegnapelőtt egy Papp Jánosné nevű asszony ment vizért arra a helyre, a hol talmudisták fürödtek, a mire az utóbbiak nagy ribiliót csaptak, sőt kövekkel dobálták az asszonyt. Ez azonban futás helyett egy ostorral válaszolt s derekasan kezdte titlegelni őket. A csatánál a rendőrség is képviselve volt, de nem avatkozott a dologba. Jó lenne talán az ilyen kedélyes idylleknek véget vetni az által, ha az ilyen szemérmetlen szabadfürdőzést végrevalahára betiltaná a rendőrség.

* **Pénzt vagy az életet.** Vakmerő rablógyilkosság történt f. hó 21-én Kövesd község határában. Smetana János kövesdi lakos néhány hold földet vásárolt Czajlik István szintén odaváló lakostól. A vásárlással való ügyes-bajos dolgokat e hó 21-én intézték el a körjegyző előtt, hol aznap mind a ketten megjelentek. Deután volt már az idő, a mikor dolgukat végezték, de azért a szokásos áldomásvást megtartották. Mikor aztán ezzel is elkészültek, este 8 óra tájban hazafelé indultak. Czajlik magával vitt 2000 forintot, mit az nap kapott Smetanától a vételár fejében. Későre járt az idő, a mikor Kövesd felé közeledtek, a mikor egy kocsival találkozott, melyről négy ember ugrott le, kik Smetanát és Czajlikot megtámadták, földre teperték és pénzt vagy életet fel-

szólítással követelték a pénzüket. Szmétánát e közben úgy fejbe ütötték, hogy az rögtön eszméletét veszítette. A rablók, kik valószínűleg azt hitték, hogy Szmétánánál van a pénz, megrohanták Szmétánát és kikutatták a zsebeit, Czajlik e közben felugrott és elmenekült. A rablók miután Szmétánánál nem találtak semmit, üldözőbe vették Czajlikot, de ennek már akkor sikerült a falu közelébe jutni, hova üldözői nem merték követni. Szmétánát még azon éjjel beszállították a községbe, de másnap reggel agyrázkódás következtében meghalt. A meg-ejtett nyomozás kiderítette, hogy a rablógyilkossági merényletet Takács János, Sulyok András, Penderics József és Penderics János, szerdahelyi lakosok követték el, kik szintén jelen voltak a körjegyzőnél, mikor Szmétana fizetett. A gyilkosokat elfogták és átadták a bíróságnak.

* **Nagyváradai iparosok Párisban.** A kereskedelmi miniszter 180 iparos és iparossegéd részére adományozott 400 illetve 300 korona ösztöndíjat, hogy abból a párisi nemzetközi kiállítás tanulmányozzák. Ezen ösztöndíjakból a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara kerti-letére is jutott néhány. A miniszter az ösztöndíjon felül még kedvezményeket is óhajt biztosítani az illető iparosok és segédeknek. A kereskedelmi és iparkamara intézett leirata szerint a magyar államvasutak menetjegy-irodájával meg-egyezésre lépett, hogy ha 250 ösztöndíjas utazó egyszerre külön vonaton utazik Párisba és vissza, Párisban hét nap és hat éjjel tartózkodás 105 frtért a következőket kapja: elszállásolás a Trocadero szállóban, itt naponta háromszor étkezés (reggeli, déli és este hat féle), az érkezésnél kocsis a vasutól be, a hét napra 14 kiállítási jegy. A miniszter ezt a kedvezményt kiterjesztette azokra az ösztöndíjasokra is, akik a kereskedelmi és iparkamara, illetve az ipar-testület által adott ösztöndíjakból utaznak Párisba. — A párisi ösztöndíjasok f. é. augusztus hó 5-én reggel indulnak Budapestről a nyugati pályaudvarról. Gyülekezés az állami felső ipariskolában reggel fél 7 órakor. (Népszínház-utca 7). Jelentkezés ugyanakkor, ugyanott, Vig Alner főigazgatónál. Nagyváradról a következők utaznak evvel a vonattal: Tátray Sándor, Szabó Károly, Vajna Béla, Barza Antal, Fuchs Lipót, akik miniszteri stipendiummal s Máthé István, Szolga Ferencz, Véber József és Held József, kik kamarai ösztöndíjjal teszik meg a tanulmányutat.

* **Lopás az Adria-malomban.** Az »Adria« malom igazgatósága tegnap jelentést tett egyik alkalmazottja ellen, a ki nagyobb lopást követett el. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Nemes Gyula portás összejátszott Rosenblum Márton napszámmossal s hosszabb idő alatt apródonként 400 koronát érő zabot és korpát ellopott. Minthogy a bizonyítékok a portás bűnössége mellett szólnak, letartóztatták.

* **Megölte az apját.** Egy fiatal, alig tizenhat éves gyermek került a csendőrség kezébe, a ki megölte az apját, hogy az anyja bántalmazásáért bosszút álljon. Baráthfalván történt a szomorú eset. Puskás Mihály baráthfalvi lakos valamikor igen jó napokat látott, de aztán az ivásnak adta magát, a mi kis vagyona volt, azt elitta. A mi Puskás a saját vagyonát pusztította, addig csak békesség volt a házában, de mikor az elfogyott s Puskás a felesége vagyonát kezdte pocskolni, kitört a családi háború és a házastársak között állandó lett a veszekedés. A férj több ízben részeg állapotban tért haza s ilyenkor feleségétől pénzt követelt, a mit természetesen megtagadtak tőle. Ilyenkor aztán Puskás azzal állott bosszút, hogy feleségét félholtra verte s mikor a fiatal Puskás Mihály anyja védelmére kelt, a fia őt is agyonveréssel fenyegette. F. hó 22-én este aztán vége szakadt ennek az állapotnak. Puskás akkor is

részegen ment haza és pénzt kért, de mert nem kapott, késsel rontott a feleségének a ki csak nagynehezen tudott menekelni. Puskás azután, hogy egyedül maradt, lefeküdt és elaludt. A fiatal Puskás a ki nem nézhette már tovább apja durvaságait, alighogy az apja elaludt, fogta azt a nagy kést, a melylyel előbb az anyját üldözték s azzal keresztül vágta alvó apjának a nyakát. Az eset után a fiu elment az anyját felkeresni, hogy apját elpusztította. Az anya maga ment fiával a csendőrséghez az esetet feljelenteni. A fiut fogva tartották.

* **Telefonálás drót nélkül.** A hir szerint Musits Zsigmond posta- és távirtdatistát feltalálta a drót nélkül való telefont. A kísérletek — mint maga a feltaláló és a jelen voltak is mondják — szépen sikerültek. Szombat-helyen a feltaláló nagykas-utcza lakásából a Perink-patakon keresztül az árvaházi kertbe történt a telefonálás drót nélkül. A beszélő készülékbe mondott egyes szavak, valamint a »Ha elvisznek katonának« és a »Hullámzó Balaton tetején« népdalok egész tisztán hallatszottak az árvaházi népkertben elhelyezett hallgató készüléken. A feltaláló azt mondja, hogy találmánya tökéletesítve és nagyobb alakban elkészítve alkalmas hosszabb távolságokra is. Találmányának szerkezetét Musits egyelőre mély titokban tartja. Ha valóvá válnak az új találmányhoz fűzött várakozások, úgy a valóban nagyszerű találmány nemsokára megkezdheti útját, ismét dicsőséget szerezve a magyar névnek. Musits a posta- és távirtdahivatalnál van, mint főtiszt.

* **A kínai császárné.** A bécsi rendőrség a minap nagy razzia-tartott a Práterben, amely alkalommal egész sereg közveszélyes csavargót fogott el. Letartóztatta Biel Jozefát is, egy 23 éves leány, akit már többször rajta kapott a csavargáson. Ma a járásbírósa felelősségre vonta Biel Jozefát.

— Értette, mi a vád maga ellen? — kérdezte tőle a bíró.

— Értettem s mondhatom, hogy csak mosolygok rajta.

— Pedig szomorkodnia kellene inkább s szégyenlennie magát. Dologtalanul csavarog, nem néz tisztességes munka után.

— Nekem nincsen munkára szűkségem. Nem vagyok én közönséges leány. Van egy gróf udvarlóm.

— Hogy hívják azt a gróft?

— Azt nem árulhatom el. Annyit azonban mondhatok, hogy nagy ur.

— Ne meséljen itt olyan bolondságot.

— Igaz az kérem, amit mondok. A gróf most elvissz Berlinbe, onnan pedig Kinába, a hol ő most nagyon könnyen lehet császár. — Engem feleségül vesz s én kínai császárné leszek.

— Szép ambíciói vannak. Minthogy azonban még most nem kínai császárné, csavargásért elítélem nyolcz napi fogházra. Ha kitöltötte büntetését, akkor mehet Kinába trónját elfoglalni.

— El is megyek bíró ur s ha kínai császárné leszek, nem feledkezek el a bíró urról. Akkor jöjjön csak Kinába!

Még tovább is beszélt volna az eszelős leány, de a bíró intésére a fogházba vitték.

* **Rejtélyes eset.** Budapesten a Fazekas-téren a közelben horgonyzó hajó matrózai kínos nyöszörgést hallottak. A hang után indultak s rémülve tapasztalták, hogy a nyöszörgés a Duna hullámai közül hallatszik. Hosszas keresés után egy, a vízből félig kint lévő testre bukkantak s azután egy karban akadott meg a kezük, a mely görcsösen a partra kapaszkodott. Megragadták a testet s a következő pillanatban egy eszméletlen állapotban levő nőt fogtak ki a Dunából. Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget és a mentőket. A szerencsétlen nőt aztán ápolás alá vették és szállí-

tották a Rókus-kórházba. Külseje után ítélve, valószínűleg a cselédosztályhoz tartozik. Eszméletét ez ideig vissza nem nyerte s így kihallgatni sem lehetett. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy a leány kilétét megállapítsa s kiderítse a titkot, mily körülmények között került az ismeretlen nő a Dunába. Lehetséges, hogy a szerencsétlen teremtés öngyilkossági kísérletet követett el, de nem valószínű, az sem, hogy erőszakos módon lökték a Dunába.

* **Két államférfi kivégzése.** Yuan és An koreai államférfiak, a japánok befolyása folytán létrejött reformmozgalom vezérei, a kik biztos menhelyükről, Japánországból hazatértek, elfogattak és borzasztó kínzások után kivégeztettek. Ámbár a japán követ a két államférfi elfogattása ellen tiltakozott és maga a király megígérte, hogy a két férfit a kínzásoktól megkímélik, a rendőrpáncsnok nem sokat törődött az ígérésekkel. A két foglyot, miután kezeiket ketté törték s lábaikat elégették, borzasztó módon megkorbácsolták. A kínzások hét napig tartottak, mire a bíró és államügyész a királytól a halálítélet igazolását kívánták. Ámbár a király a japáni követől való félelmében az ítéletet nem merte aláírni, a rendőrfőnök 3 óra-
kor reggel a félholt foglyok börtönébe ment és saját jelenlétében megfojtatta őket. Így szokták a kultura által érintett keleti államokban az »ellenzéki« államférfiakkal elbánni.

* **Tejhamisító asszonyok.** A nagyváradai rendőrség tegnap ismét újabb tejhamisítást fedezett fel. Két szédelő nő paktált így a tejjel, hogy a közönséget ilyen tejjel táplálja. Az egyik *Hószó* Jánosné foglyosárhelyi, a másik *Tóth Sára* bihar-püspöki-i asszony, a kiktől a piacon a rendőrség egy-egy nagy kanna tejet lefoglalt. Az orvosi szakvélemény szerint vízzel hígították s így hozták a forgalomba. A tejhamisítók ellen a vizsgálatot megindították s remélhető, hogy az ilyen árusokat kitiltják a nagyváradai piacon.

* **Görgey felesége meghalt.** Lőcsén, Görgy Arthur felesége, szül. Aubonin Etelka, 75 éves korában meghalt. Görgy 1848-ban, a szabadságharc kitörése előtt vette nőül Prágában. A nő évek óta ferjétől elváltan élt s Lőcsén francia órák adásából tartotta fenn magát.

* **Kifosztott sirbolt.** Kernya bács megyei községben vérlázító bűnesetnek jöttek nyomára. Ezelőtt két héttel ugyanis elhalt egy gazdag szerb asszony, Sztanimirovics Szavéta, a kit utolsó kívánságához képest drága selyem ruhájában és ékszereivel együtt temettek el. A szerbeknél az a szokás, hogy az elhaltat a rokonság a halálozás után egy héttel felkeresi a temetőben. A múlt héten, a mikor a halálozás első hete letelt, az elhalt leánya, veje és több rokonság a temetőbe ment, a hol a sirt felturva találták. Jelentést tettek azonnal az esetről s hatósági közegek jelenlétében a koporsót, a mely már felvult törve, felemelték s akkor látták, hogy a holttestről a drága selyemruha és az ékszerek eltűntek. Kérdőre vonták a temetőcsősz, de ez semmiféle fölvilágosítást nem tudott adni. A megindított nyomozás során kiderült, hogy a holttestet a község mellett vályogvetéssel foglalkozó cigányok rabolták meg, kiknél a selyemruha egy részét, továbbá két aranygyűrűt megtaláltak. A cigányokat, névszerint Stojke Vazul, Boer Zsiga, Horváth Ferencz és Kakucs József, a kik a hullarablast elkövették, letartóztatták és a náluk talált bűnjelkekkel átadták a bíróságnak. Egyik társukat, Stojka Ferenczet, a ki időközben megszökött, most mindenfelé nyomozzák. A még hiányzó ékszereket állítólag Stojka vitte el magával.

* **Gyilkos feyencz.** Az Odessza melletti Szachalin-szigetéről egy Borovenszki nevű gályarab megszökött egy másik feyenczcel. A szökést még aznap fölfedezték és üldözőbe vették a feyenczeket. Sikerült is ma Borovenszkit kézrekeríteni, de szökevény társa nem volt

vele. Mikor a gályarabot visszavitték a szigetre, észrevették, hogy ruhája csupa vér és ember-husdarabok ragadtak rá. Hosszas faggatás után bevallotta Borovenszki, hogy szökevénytársát meggyilkolta és testét felapritotta, nehogy áru-lója lehessen.

* Az Etsedy attelierből. Az Etsedy Albert által festett képet *Diamándy József* nyerte *Flori-dor* névvel.

Kinai háboru.

A háboru mai állásáról a következő **táv-irataink** szólnak:

London, jul. 24. (Saját tud. távirata.) Az alsóház második olvasásában elfogadta a hajóhad-tartalékról szóló javaslatot. A felsőház második olvasásában elfogadta a fegyver-kiviteli tilalomról szóló javaslatot. Ez a bill felhatalmazza a királynőt, hogy tiltsa el lősze-
rek és fegyverek kivitelét, a mikor ily tilalom szükségesnek mutatkozik, annak megakadályo-
zására, hogy ezek a fegyverek vagy lőszer-
ek az angol vagy az angolokkal együtt harcoló
csapatok ellen használtassanak fel.

London, jul. 24. (Saját tud. távirata.) Brodrick parlamenti államtitkár közli, hogy Warran sanghai angol főkonzul táviratilag kér-
dést tett a santungi-i kormányzónál, hogyan
van az, hogy 5 két nap alatt kapott hirt Pe-
kingből, míg az angol kormányhoz nem érke-
zett hír az angol követről. A kormányzó vá-
lassza a következőleg hangzott: Az amerikai
követ közlését a cungli-jamen egy futárral
küldte el, a ki naponként vagy 20 angol mért-
földnyi utat tesz. Biztosítom önt, hogy táviró-
összeköttetés Pekinggel nincs. Nem tudom meg-
magyarázni, hogy Macdonald angol követ miért
nem adott hirt, de kérem önt, hogy ne nyug-
talankodjék a követek miatt, mert ezek, ép-
ugy, mint a többi idegenek, életben vannak
és sértetlenek. Erről már több megbízható hirt
kaptam. Brodrick hozzátette, hogy miután egy
hónapnál több telt el, amióta az angol kor-
mány utoljára hirt kapott a pekingi angol kö-
vettől, míg a cungli-jamen futárok útján érint-
kezik a különböző kínai hatóságokkal, ennélf-
fogva az angol kormány nem adhat hitelt a
kínai császár közléseinek vagy dekrétumainak,
a míg ezeket az angol követ vagy más angol
hivatalnok aláírásával ellátott levelek vagy az
angol kormány titkos jeleivel irt távirat meg
nem erősíti.

New-York, július 24. (Saját tud. táv.)
Washingtoni távirat szerint a szövetséges csa-
patok e hó 30-án kezdik meg az előnyomulást
Peking felé.

Washington, július 24. (Saj. tud. táv.)
Hay államtitkár e hó 17-iki keletü kínai csá-
szári rendeletet tesz közzé, melyet ma Vuting-
frang kínai követ kézbesített neki. A rendelet
első sorban főlemlíti a Taku-erődök esetét és
a seregek elhamarkodott összeütközését, az-
után elmondja a kínai kormánynak a követsé-
gek és a hittérítők védelmére tett intézkedéseit
és fájdalmas meglepetését fejezi ki a japán kö-
vetség titkárának és a német követnek meg-
gyilkolása felett, a kinek erőszakos halála mé-
lyen megindította a kínai kormányt. A rendelet
továbbá hangoztatja, hogy az illetékes hatósá-
gok kötelessége a gyilkosokat, a mily gyorsan
csak lehet, elfogni és megbüntetni. Továbbá
meghagyja a rendelet a pekingi kormányzónak
és a csili-i alkirálynak, hogy pontosan vizsgál-
ják meg az összes külföldiek kártérítési igé-
nyeit, melyek az idegenek meggyilkolása vagy

vagyonuk elvesztése következtében a Tiencin
ellen intézett támadás óta keletkeztek, azok
kivételével a Tiencin elleni támadásokból szár-
maztak.

Washington, július 24. (Saját tud.
távirata.) Mac Kinley elnök a kínai kor-
mány kérelmére adott válaszában értesít-
ette az idevaló kínai követet, hogy kész
közbenjárását felajánlani. A válasz való-
nak veszi azokat az állításokat, amelyek
szerint Pekingben a követek biztonságban
vannak.

Washington, július 24. (Saját tud.
távirata.) A kormány a következő kábel-
táviratot teszi közzé, amelyet ma kapott
a sanghai-i amerikai konzultól: Tuan her-
czeg azt táviratozza, hogy a cungli-jamen
egyik hivatalnokja július 18-án látta vala-
mennyi követet. Ezen a napon az összes
követek sértetlenek voltak és támadást
sem intéztek ellenük. Az amerikai konzul
nem mondja meg, hogy Tuan herczeg kihez
intézte a táviratot. A kormány
utal arra, hogy Tuan herczeg távirata el-
tér az amerikai követ táviratától, amely-
ben az áll, hogy az ideig a követségeket
lövöldözték. A kormány azt is valószínű-
nek tartja, hogy a táviratban hibák van-
nak és pedig hogy Tuan helyett helye-
sen Yuán (Santung kormányzója) olva-
sandó.

Páris, július 24. (Saját tud. távirata.)
A külügyminiszter a csifui francia konzulnak
július 21-én este 7 óra 50 perc-
kor feladott és 23-án este 8 óra 40 perc-
kor Párisba érkezett táviratát teszi közzé
a mely így szól: A kormányzó közölte
velem, hogy Pekingből hozzá érkezett
biztos jelentések szerint *az idegen köve-
tek sértetlenek.* A kormány minden szük-
séges intézkedést megtesz megszabadítá-
sukra és oltalmukra.

London, július 24. (Saj. tud. táv.)
Tiencin bevétele után a nemzetközi ka-
tonaság, továbbá a városban maradt cső-
cselék rabolni és fosztogatni kezdett. —
Megrohanták az üzleteket és bankokat,
betörték az ajtókat és raboltak. A csa-
patok főparancsnoksága betiltotta a rablást,
de a tilalomnak nem volt semmi fogat-
natja. Ekkor a főparancsnokság csapatot
küldött ki az állampénztár megvédésére,
a csapat azonban *véletlenül a szomszéd-
os házat vette oltalmába.* Így aztán *az
állampénztárt is kirabolták.* Most közbe-
léptek az angol katonák, megtámadták a
rablókat és *elvették tőlük a zsák-
mányt.*

Berlin, július 24. (Saját tud. táv.)
Az itteni kínai követség azt hiszi, hogy
pekingi követek még élnek, de a kínai
kormány *tuszokul tartogatja őket, hogy
a hatalmaknak Pekingbe való bevonu-
lását megakadályozza.*

Hírek a harcztérről.

Páris, július 24. (Saját tud. táv.) A
francia hadsereg vesztesége a Tiencin
körüli ütközet alkalmával 15 halott és
ötven sebesült volt.

London, július 24. (Saját tud. táv.)
Tiencinnel, mint a legmegbízhatóbb for-
rásból jelentik, a *távirati* összeköttetés
megszakadt.

A monarkia akciója.

Budapest, jul. 24. (Saját tud. táv.)
Fejérváry Géza báró honvédelmi minisz-
ter legutóbb kétszer volt *Bécsben*, ahol
a hadügyminiszterrel folytatott tárgyaláso-
kat arra az esetre, ha Ausztria-Magyar-
ország a nagyhatalmak akciójához csat-
lakoznék.

Önkéntes csapatok szervezése.

Brüsszel, július 24. (Saját tud. táv.)
Antwerpen, Lüttich és Genf polgármes-
terei elhatározták, hogy felhívást tesznek
közzé önkéntes csapatoknak Kinába való
küldése érdekében.

Az oroszok előnyomulása.

London, július 24. (Saj. tud. táv.)
Port-Arturból ma 3000 orosz katona
érkezett *Niucsvangba.* A további elő-
nyomulásnak azonban 10000 jól fölfegy-
verkezett kínai katona állja útját.

IRODALOM.

Az Örökimádás I-ső évfolyamának
júliusi füzeté megjelent. A két íves füzet min-
denben megfelel jó hírvenének. A jelen füzet *
Melkisedek, dr. *Csajka Ernő*: Hogyan készítsük
elő a beteget a szent gyónásra és áldozásra,
Spes: A lélek kincse című cikkekét tartal-
mazza, továbbá közli a római zarándoklat pro-
gramját, az Oltáregyesület folyóügyeit, az eme-
lendő *Örökimádás-templom*-ra befolyt gyűj-
téseit, ugyszintén megemlékezik az Orsz. kath.
nagygyűlésről. A füzet irodalom címmel ér-
kes olvasnivalót hoz, a mely mindenkit érdekel.
Az ügyesen összeállított füzet úgy tartalmát,
mint kiállítását tekintve, maga-magát ajánlja.
Az *Örökimádás*-t Budapest, IV., Váci-utca
46. sz. alatt lehet megrendelni. Egész évre 3.
korona (1 frt. 50 kr.). Érdeklődőknek a szer-
kesztőség készségeggel küld mutatványszámot.

Igazságszolgáltatás.

Körözött ál-hirlapiró. A mult év
október 19-án két ügynök, Kohn Sándor és
Rózsa András furfangos módon csapta be Ba-
buschek Ferencz esztergályost. Kohn azzal a
mesével, hogy egy aradmegyei földbirtokos
ujjonnan épített kastélyának billiárd-termét
akarja felszerelni, rávette Babuscheket, hogy
dákókat és billiárdgolyókat szállítson hitelbe.
Hogy meséjét valószínűvé tegye, Babuscheket
elvezette a kávéházba s Rózsa Andrást mu-
tatta be neki a földbirtokos gyanánt. Alig, hogy
kézhez kapta a jómadár az árukat, nyomban
eladták s a pénzen megosztottak. Elkövetkezett
a fizetés ideje, de sem Kohn, sem Rózsa nem
akart tudni semmit a dolgról, úgy, hogy a be-
csapott esztergályos kénytelen volt őket csalás
bü tette miatt följelenteni. A megindult bün-
vizsgálat elől Rózsa megszökött s csakis társát,
Kohn Sándort tudta a rendőrség letartóztatni.
Rózsa ellen most a budapesti büntető törvény-
szék körözvényt bocsátott ki.

A nagyváradi kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Czvek Kálmán.*

987 Holczer S. és fia — Fülöp Ferencz —
rendelet.

1043 Nagy-Szebeni Földhitelezet — Deczki Mihály — visszautasítva.
1058 Viktória Takarékpénztár — Kiss Petru — rendelet.
1120 Reitzer Izidor — M. Benedek Péter — rendelet.
1132 Nagy-Szalontai Takarékpénztár — özv. Gosztonyi Ferenczné — rendelet.
1133 Nagy Szalontai Takarékpénztár — özv. Gosztonyi Ferenczné — csatolás.
1247 Bottó Ferencz — Kogyilla György — rendelet.
2196 Bottó Ferencz — Kogyilla György — csatolás.
1603 Özv. Boros Béni — Feigl Gyula — megváltoztatva.
1644 Csundár Vaszali — id. Balogh János — helybenhagyva.
1740 Danyilla Prekuja — Szaveta — rendelet.
1741 Danyilla Prekuja — Szaveta — rendelet.
2155 Viktória Takarékpénztár — Turk Achim — helybenhagyva.
2222 Csongrádmegyei Takarékpénztár — Vida Szücs Sándor — rendelet.

Előadó: *Pognár Dénes.*

1269 Bogye Simon gondatlanságból okozott testi sértés — helybenhagyva.
1770 Deczki Sándor magánlak sértés — részben megváltoztatva.
1833 Gecsei Gábor és társa lopás, orgazdaság — részben megváltoztatva.
1838 Rádai István orgazdaság — rendelet.
1839 Breznay Ferencz sikkasztás — határidőhöz kötve.
1963 Argyilán Julianna és társa becsület-sértés — visszautasítva.
2000 Györi Nagy Imréné rágalmazás — helybenhagyva.
2057 Komáromi Sámuel testi sértés — részben megváltoztatva.
2181 Felnekán Pászok lopás — megsemmisítve.
2343 Kiss Margit és társa lopás — részben megváltoztatva.
2342 Okos Lajosné magánlaksértés — megsemmisítve.

SPORT.

A 7. huszárezred löversenye.

Vasárnap, július hó 29-én megy végbe a 7-ik Vilmos huszárezred löversenye a Nagyváradhoz közel fekvő iklódi pusztán. Az érdekes löversenyen Don Miguel *Braganzai* herceg, a 7-k huszárezred egykori ezredese is jelen lesz.

A löverseny a következő programmal van előkészítve:

I. Félvér akadályverseny. II. Alusztek vadászversenye. III. Tiszti szolgálati lovak akadályversenye (3200 méter.) IV. Gátverseny (2400 m.) V. Huszárok vadászversenye. VI. Tiszti szolgálati lovak versenye. VII. Nagy akadályverseny (4800 m.)

A versenyekben csak az ezred tisztjei hadapródjai és önkéntesei vehetnek részt s a versenyzők között van a braganzai herceg és gróf Tisza Lajos is.

A verseny intézősége a következőkből áll:

Bírók: Don Miguel Braganzai herceg, Schwitzer Lajos tábornok, Lovetto Károly altábornagy, Latscher Viktor, bonyhádi Perczel József és Rieger Emil tábornokok, Lösch József alezredes, Kaffka Ignác ezredes, báró Leonhardi Károly ezredes, báró Nagy Gyula őrnagy, Horváth Lajos őrnagy, gróf Breda Viktor kapitány.

Verseny bizottság: Máriássy László őrnagy, gróf Starhemberg Vilmos kapitány, báró Schwaben-Durneiss Gyula főhadnagy, gróf Haller Jenő hadnagy.

Indítók: Chernelházi Chernel Viktor kapitány, gróf Szapáry József kapitány.

Pályafelügyelők: Kirsch Frigyes kapitány, Révész Bálint kapitány.

Mázsdlók: Lindenmayer Ferencz kapitány, gróf Hardegg Jenő főhadnagy.

A gyönyörű tiszteletdíjakat adományozták: Ottó főherceg altábornagy, Don Miguel braganzai herceg ezredes, Ferencz József braganzai herceg hadnagy, az ezred hölgyei, herceg Pálffy Miklós, Kézdi Sárvali Benkő József altábornagy, Rieger Emil tábornok, herceg Eszterházy Miklós Antal kapitány, gróf Eszterházy Sándor, báró Leonhardi Károly ezredes, gróf Breda Viktor kapitány, Reinett Flórián kapitány, gróf Starhemberg Vilmos kapitány, Nedeczki Nedeczky Ferencz kapitány, gróf Zichy Henrik főhadnagy, gróf Hardegg Jenő főhadnagy Muhr Gyula tartalékos hadnagy.

TANUGY.

Utmutatóa Mócsy-Petrovác-Schultz-féle Olvasó- és Tankönyvek módszeres földolgozásához. A Szent István-Társulat pályázata díjat nyert munka. Írta: *Dreiszigler* Ferencz. Budapest, 1900. 8-rét, 224 lap. Ára 2 korona. Dreiszigler Ferencz Utmutatója a kath. osztatlan iskolák III-IV. és V-VI. osztályai számára írt olvasó és tankönyvekhez készült. Az olvasó- és tankönyvek szerzői az őjeles könyvekben megoldották az osztatlan iskolák nagy problémáját, az Utmutató szerzője pedig azt mutatja meg, — miként használja a tanító a könyveket eredményesen. Az Utmutató röviden, de világosan fejtegeti az osztatlan iskolák számára írt ezen könyvek szerkesztésének egyik legkim gaslabb és már sokak által követett fontos elvét: a párhuzamos, váltakozó tanmenetet. Utána részletesen fejtegeti a könyvek anyagberendezését. Ez után a különféle olvasmányfajok tárgyalásának részletes és a legújabb vívmányok tekintetbe vételével készült ismertetése következik. Az elméleti részt a nyelvtan tanításának és a fogalmazásba való bevezetésnek igen helyes és praktikus módszere fejezi be. A gyakorlati rész igazán praktikus használati utasítással kezdődik. Utána következnek a könyvek összes olvasmányainak módszeres földolgozását mutató vázlatok. Végül minden olvasmányfajtaból egy-két teljesen kidolgozott mintaleckét talál az olvasó. Legvégül egy pár nyelvtani és egy fogalmazási mintalecke zárja be a jeles Utmutató gyakorlati részét. A könyv tartalomjegyzéke — s ez igazán ügyes gondolat — egyszersmind tantervül is szolgál. Külön megjegyzendő még, hogy minden olvasmány földolgozásának átlagos ideje is ki van mutatva.

Ez a munka igazán számot tesz az újabb szakirodalomban; a vezérkönyv-szerkesztésben pedig sok tekintetben utat mutat a jövőre.

Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

MULATSÁG.

Mulatság — vendég nélkül.

Szinte hihetetlen dolog, hogy mikor a talp alá valót húzzák az anélkül is szenvedélyes tánczos női nem indifferens maradjon a tánczszal szemben. Ilyen hihetetlen dolog történt f. hó 22-én a *Belényesen* rendezett nyári mulatság alkalmával.

Bizonyos kör — nem rég létesült ugyan — hirtelenben egy kis, este tartott, gyűlésen elhatározza egy nyári táncmulatságnak a rendezését s annak napját is megjelöli ugyanakkor. Másnap kész meghívók repülnek szét hirdelve a tervbe vett mulatságot, amelyet a mulatni vágyó fiatal rendezőség rózsás szinben tüntetett fel már jó előre! Hajrá bus világ! Van fiatal leány, elég — fiatal ember még több, lesz olyan mulatság, hogy no!

Itt a nap, mulassatok fiatalok! Érdekelve vannak természetesen a mamák is. Este 7 óra van! Egy pár rendező, ki tudja, milyen kedves szórakozásától, esetleg foglalkozásától fosztva meg magát, ugyancsak siet haza — átöltözködni.

Az elnök ur lázas izgatottsággal siet vasárnapi teendőjének elvégzése után a szabad ég alatt tánczra készített helyre, hogy elnöki nemes hivatását is pontosan beteljesítse. A pénztáros szívesen foglal helyet a neki szánt helyen, míg mellette a jegyző sápadt arczzal kétségbeesett sóhajokkal zavarva meg a csendet a felülírtéseket akarja jegyezni.

Este 8 óra van! Megérkezik a banda is. Meg is kezd az indulókat. Két rendező gyors léptekkel többször méri végig az utat a táncz helytől az ajtóig s keservesen sandit kifelé s várja az érkezőket. Az elnök ur szivarra nyujtva sétálgat, a pénztáros türelmetlenül kezd, míg a jegyző kétségbeesett szívről az ólomnehéz sóhajokat duzzadt ajkai közt meneszti szélnek. A rendezők sétálnak.

»Nem jönnek« hallatszik egyfelől. »Nem jön senki?!« halható másfelől.

Este 9 óra van! Még keservesebben huzza a banda, de most is — indulót. »Az ég, mi lesz itt?!« kiált az elnök. »Készülnek, hisz' nyár van,« vigasztalja a pénztáros uram. Kinos csend! Lázas izgatottság vesz erőt a rendezőkön! De még kinosabb várakozás!

Most már a pénztáros egyenesen ott hagyja asztalát s nem vár tovább. »Egy kis türelem«, szólnak. »Végre!« szól a rendezők egyike.

Tíz óra felé van az idő. »Ahá! jönnek«, szól egy másik rendező siralmas pillantást vetve a mellette szóló bandára. S tényleg egy fiatal leányt vezet be a mamával a rendező, aki van olyan udvarias, hogy a mamát hátul hagyja. Tehát van egy és a — mama. Mulassatok fiatalok! Több se jött!

Az elnök ur eldobja szivarját, a pénztáros elzárja a jegyeket, míg a jegyző már-már megmevedett kezeiből a folyton tintába mártogatott tollat szinte megkönnyebbülten teszi le, s keservesen csalódva még egy utolsó sóhajjal a tentás üveget helyezi örök nyugalomra. Tíz óra! az utcán tolong a nép, a sok daczoló fiatal leány, no meg a sok fiatal ember, s aztán meg a — mamák. Ni! nil mi az? Most megy haza a leány, meg a mama. Vége a táncmulatságnak! Elmaradt a táncz, de azért mulattak. Elnök ur a keserű valón kissé megnyugodva most már jobb kedvvel, a pénztáros kissé lelkesebben, a jegyző mámoros sóhajokkal, aztán a sok (!) rendező — mulatnak. Hajrá bus világ reggelig!

Igy történt, mindez valóság — sajnos!

Másnap a reményteljes ifjuság a keserű valóra ébredvén fel, még keservesebben dalolta: »Szétfoszlott sokak reménye a bál után!«

E történet hitelességeül

Belényesi.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Francziából fordította: K—ő.

3.

I.

— Hát igaz, a mit mondtak Frémont ur? . . . Szegény Ledoux! . . . Hol van? . . . Ah, szolt meglátva a holttestet, hogy tönkre tették, a koponyája összetörve, az arca szézzuzva! . . . borzasztó! Ez hát az én Ledoux barátom, a ki tegnap még . . .

Az orvos nem fejezte be mondatát, hanem hozzálátott a vizsgálathoz.

Ezalatt a békebíró megvizsgálta a pénzes szekrényt. A felső osztály nyitva volt és teljesen üres, az alsó zárva és tele számadási könyvekkel. Itt voltak a többi fiókok kulcsai is melyekben az iratok érintetlen rendben voltak.

— Majd a vizsgálóbíró átvizsgálja ezeket, szolt Frémont ur, azután az orvoshoz fordult: — Mit gondol, hány órája történnhetett a dolog.

— Legalább tíz órával ez előtt, erre mutat a test merevsége, a teljes elvérzés . . .

— Hiszen alig van vér a földön.

— Majd a bonczolás után kiderül minden.

— Ön tíz órát mondott. Most fél tíz óra van, tehát Ledoux urat tizenegy óra és éjfél közt ölték meg. Folytassa a vizsgálatot Bernard ur, én az alatt kihallgatom a ház népet. Csendőr, vezesse elő a cselédeket.

Az egyik csendőr egy táviratot hozott.

— Hagyja abba doktor ur a vizsgálatot egyelőre, szólj Frémont, mintán a sürgőnyt elolvasta, egy óra múlva itt lesz a vizsgálóbíró, addig hagyjunk ugy mindent, a mint volt.

Visszahelyezték a holttestet eredeti állapotába, az ablakokat befüggönyözték és az ajtót bezárva eltávoztak.

Egy óra múlva jelezték az alügyész és a vizsgálóbíró megérkezését. Frémont ur eléjük ment a vonathoz.

Raucourt ur, az alügyész magas termetű hideg tekintetű ember volt, sovány arczzal, szőke hajjal és nem nagyon megnyerő modorral.

Boislevant, a vizsgálóbíró, tökéletes ellentéte volt társának. Alig negyven éves, alacsony, nyílt, kedélyes tekintetű rokonszenves arczzal és apró mozgékony szemekkel.

A békebíró röviden vázolta előttük a helyzetet és bevezette őket az irodába.

Boislevant megállott a szoba közepén s szeméit körülhordozva mindent pontosan megfigyelt, végre a holttesthez lépett s kissé godolkozni látszott.

— Hogy sok időt ne vesztegesünk hivatalos orvos hívásával, kérjük fel Bernard urat a boncolás megejtésére, szólj Raucourt urhoz.

— Helyes, felelte ez.

Az orvos átvitette a holttestet a szomszéd szobába.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZ.

Változások a kolozsvári színház-nál. A kolozsvári Nemzeti Színházban a legilletékesebb helyről vett értesülés szerint nagy változás lesz.

Follinus Aurél távozásával Bölöny József indendáns az igazgatói állást nem szándékozik betölteni és így a színház igazgatását saját hatáskörében és felelőssége mellett, megfelelő színpadi művezető és szakrendező alkalmazásával maga intézi. Művezető Janovics Jenő lesz, ki a külföldi színházak tanulmányozása végett jelenleg Londonban és Párisban tartózkodik. Rendezők lesznek: Janovics Jenő, Szakács Andor, Stoll Károly és Szentgyörgyi István. A rendezők közül Stoll Károly új ember lesz a kolozsvári Nemzeti Színháznál: vele, mint az operák operettek és énekes bohózatok rendezőjével az eddigi levélváltások folytán, a szerződés szeptember 1-től rendben van.

A szerb király házassága.

Milán lemondása.

Belgrád, jul. 24. (Saj. tud. táv.) A hivatalos lap mai száma közli azt az ukázt, amely Milánt a katonai főparancsnoki állástól, saját kérelmére fölmentí.

Sándor király kegyelme.

Belgrád, július 24. (Saj. tud. táv.) Beavatott körökben egész határozottsággal beszélnek, hogy Sándor király eljegyzése alkalmából a Milán ellen intézett merénylet elkövetőinek teljesen meg fog kegyelmezni.

A házasság oka.

Belgrád, július 24. (Saj. tud. táv.) A »Zastava« című lap mai számában

szenzációs dolgot közöl Sándor király házasságáról. Azt írja az említett ujság, hogy a királyt felkereste Innocenczius metropolita és térden állva könyörgött neki, hogy országának és népének jólétéért mondjon le házasságáról. Sándor király erősen felindult a metropolita könyörgő szavaira s izgatottan válaszolta neki:

— Nagyon sajnálom, de már nem lehet. Sőt minél előbb meg kell lennie az esküvőmnnek; mert nem akarom, hogy gyermekem házamon kívül szülessék.

Az ősz metropolita zokogni kezdett a király eme szavaira és szóltanul eltávozott.

A Zastava hire az egész országban óriási felháborodást keltett.

TAVIRATOK.

József főherceg Nagyszebenben.

Nagyszeben, július 24. (Saját tud. táv.) József főherceg ideérkezett. Fogadására a pályaudvaron megjelent Palkovits altábornagy honvédkerületi parancsnok, Csálányi vezérőrnagy honvéddandár parancsnok, Thaulmann főispán, Metianu metropolita, a helyettes polgármester városi küldöttséggel, a megyei főjegyző a megye küldöttségével, a városi kapitány és a nagy közönség, mely a főherceget lelkesülten üdvözölte. Az utcák, melyeken át a főherceg a városba bevonult, részben ki voltak világítva. A középületek és sok magánépület virág és lobogódiszt öltött. A főherceget szállásán Probszt tábornagy hadtestparancsnok várta. Ma délelőtt a főherceg megsejmelte az itt összpontosított 23. honvédgyalogezredet.

Miniszterek utazása.

Budapest jul. 24. (Saját tud. távirata.) Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter holnap családjával Balatonfüredre utazik. — Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter ma délután Gasteinba utazott.

Szerencsétlenül járt huszárönkéntes.

Budapest, július 24. (Saját tud. táv.) Szempczen a katonai gyakorlatok alkalmával Wenkheim gróf huszárönkéntes. leesett a lováról s olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy eszméletlenül szállították a csapatkórházba. Életben maradásához semmi remény. Az eset nagy részvétet keltett.

Személyi hírek.

Kis-Jenő, július 24. (Saj. tud. táv.) József Ágost főherceg több napi cserkészésre ide érkezett. A legközelebbi napokra Fülöp orleansi herceget is ide várják.

A délafrikai háború.

London, július 24. (Saját tud. távir.) Roberts lord jelenti Pretóriából, valószínűleg Natalon át július 22-iki kelettel, hogy Methuen tábornok az ellenséget Olifantsneck mellett nagy veszteséggel

szétszórta, Rustenburgot felszabadította, azután pedig egyesült Paden-Powell ezredessel.

London, július 24. (Saját tud. távir.) A gyarmatügyi miniszterium közvetlen táviratot kapott Wilcock ezredestől Kumassiból, a mely megerősíti azt a hirt, hogy a parancsnoksága alatt lévő csapatok felszabadították a várost.

A búrok újabb kérése.

Páris, július 24. (Saját tud. táv.) A búrok deputációja memorandumot fog terjeszteni az inter-parlamentáris konferencia elé, a melyben azt fogják kérni, hogy választott bíróság döntsön a transzváli háború dolgában.

A sah utazása.

Pétervár, július 23. (Saj. tud. táv.) A sah tegnap a varsói vasuton Franciaországba utazott. Bucsuzására a Nikolaj-pályaudvaron megjelentek a csár és a csárné, valamint a császári ház többi tagjai.

Lezuhant a gyorsvonatról.

Budapest, július 24. (Saját tud. táv.) Ughsy Mihály államvasuti mérnök e hó 18-án Tátrafüredre utazott. Kun-Kis-Ladna közelében a mérnök lezuhant a robogó gyorsvonatról s életveszélyesen megsebesült. Nagy nehezen tudták megtalálni egy mély árokban, a honnan azonnal beszállították Krompachra s gondos ápolás alá vették, de még ezideig nem tért magához.

Öngyilkos családapa.

Budapest, július 24. (Saját tud. távirata.) Kara János fővárosi cipész már hosszabb idő óta kereset nélkül tengődött és hat tagból álló családjával a legnagyobb nyomorban volt. A szerencsétlen ember ma annyira elkeseredett sorsa fölött, hogy este felé a Dunába vetette magát. A mentőknek sikerült élve kimenteni az elkeseredett embert, a kit eszméletlenül szállítottak a kórházba.

A német tiszték Génuaiban.

Génua, július 24. (Saj. tud. táv.) A német tiszték tiszteletére rendezett fogadás fényesen sikerült. Jelen voltak a hatóságok, az olasz tiszték, Mumm-Schwarzenstein, az új kínai követ és a német kolónia tagjai. Több felkészítőt mondtak, melyeket élénk tetszés kísért. A német konzul, a prefektus, a polgármester és Falkenhayn vezérőrnagy a kölcsönös barátság biztosítását hangoztatták, kifejezték jókívánataikat a szövetséges európaiak győzelméért és hódoltak az olasz királynak és a német császárnak, mire a zenekar nagy tetszés közt az olasz és német himnuszot játszotta.

SZERKESZTOI POSTA.

Nénike. (Helyben.) Szent Aladár mondhatná ugyan azt is, hogy bizony a bájos levelező lapot ő kelme nem nagy rendben leledző fiókjába tette s nem találta meg egy hétig, de hát kedvezőbbnek találta Nénikeséged kifogását elfogadni. Ördögtől — azzal dicsekszik — ezertől sem fél, de még egygyel sem volt alkalma szemtől szemben diskurálni. Olyan kisebb fajta ördög levelétől pedig csak akkor ijedne meg, ha a szabója számlája volna benne. — A »fruskaság« ellen kár tiltakoznia. Meg vannak még Szent Aladár fiókjában némely Fruska aláírásu tavalyi levelező-lapok, ha parancsolja, egy hét alatt előkeresi s kívánatra megmutatja. Hogy Nénikeséged elfelejtkezett róla, hát ez is azt mutatja, hogy még ma is csak — fruska.

KÖZGAZDASÁG.

Szállítások a hadapródok részére.
A m. kir. nagyváradi honvéd hadapród-iskola parancsnoksága megküldötte az iskola részére szükséges hus és hentes árucikkek biztosítására vonatkozó árlejtési hirdetményt. A részletes feltételek a hadapród-iskola kezelőbizottságának hivatalos helyiségében megtekinthetők. Nagyvárad, 1900. július 24. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: **Janky József** elnök, dr. **Sarkadi Lajos** titkár.

Allatforgalmi tilalom. A sertésvesz miatt tilos a sertéseknek az alsó-ausztriai Lajtha melletti Bruck és Müdling kerületekből, a ragadós száj- és körömfájás miatt a hasított kőrü állatoknak alsó-ausztriai Müdling kerületből Magyarországra való behozatala. A bevitelre szánt állatok marhalevelekkel látandók el, amelyek igazolják, hogy a szállítást megelőző 40 nap alatt nem uralkodott a származási helyen ragadós és bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség. Ha az állatok közt járvány jelenléte állapítatik meg, a származási hely feladó állomására visszaküldetik.

A tilalom ellenére behozott állatszállítványok elkoboztatnak. Az oláh kormány értesítette az ottani vasuti és hajózási belépő állomásokat, hogy a Magyarországból érkező élő és leölt juhokat csak úgy bocsássa át a határon, ha azokról állatorvosi és hatósági bizonylatokkal igazolva van, hogy a származási helyen semmiféle betegség a juhok között nem uralkodik.

Nagyváradi hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradi piacon 1899. július hó 24-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 13.40—12.80. Kétszeres buza 11.20—10.80. Rozs 11.—10.40. Arpa 11.40—9.60. Zab 9.60—9.20. Tengeri: 12.40—11.40. Borsó 34.—. Lencse 38.—. Bab 14.40. Köleskása 24.50. Burgonya 8.—. 100 kiló lángliszt 25.50. zsemlyelisz 24.50. fehérkenyér liszt 23.50, barnakenyér liszt 20.50. széna fuvarral 3.60, szalma 1.—. Szalonna 106.—, 6 kiló zsop-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. búkkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —96, öntött gyertya —86, Lámpaolaj —82. 1 liter ó-bor 1.20. Uj-bor —80. Pálinka —72, Szilva pálinka 1.80. Szesz 2.—. 1 mm. kőszó 21.50, nyers fagyú —48, olvaszt. fagyú 72.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 64.—, új bor 42.—, mész 2.10, kemény faszén 3.50, puha faszén 3.—, kendermag 24.—. köles 16.—. repce 24.—, dió 56.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyú káposzta —, szalonna 1.12, sertéshus 1.—, juh-hus 64, veres hagyma 18, fog-hagyma 36, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 18. Egy liter kőolaj 40, mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. löhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1899. július hó 24-ről.
Egy pár első rendű jármás ökör 640—700, egy pár másodrendű jármás ökör 480—620, egy pár harmadrendű jármás ökör 270—470, 1 drb fejős tehén 100—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 156—230. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 124—190. 2 drb. veres borju 24—48, 1 drb. fél éves borju 36—46, 1 drb egy éves borju 48—76, két éves borju 72—174. 1 drb hizott sertés 86—140, 3 pár fél éves 28—38, 1 pár egy éves sertés, 40—68, 1 pár két éves sertés 62—126. 1 drb igás ló 160—320, 1 pár ökrbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 28—36. 1 pár bojubőr 10—20, 1 pár löbőr 8—22.

Forgalmi kimutatás 1899. évi július hó 24-ről. Tiszta buza körülbelül 950 hltr, kétszeres buza 220 hltr, rozs 450 hltr, arpa 360 hkl. zab 230 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 400 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 80 drb, félhizott 170, sovány 150, süldő 300, malac: 420, hizott marha 20, jármás ökör 450 fejős tehén 260, borju 240, bivaly 15, juh és kecske 48, ló 506.

Reich Jenő és Társa
Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, július 24.

Buza októberre	—	—	—	7.53
Buza júniusra	—	—	—	7.85
Uj tengeri	—	—	—	5.91
Rozs okt.	—	—	—	6.66
Zab okt.	—	—	—	5.18
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Budapest, július 24.

Oszták hitel	—	—	—	664
Magyar hitel	—	—	—	687
Allamvasut	—	—	—	666
Rimamurányi	—	—	—	521
Magyar jelzálog	—	—	—	423
Salgótarjáni	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. július 24-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	96.25
Magyar koronajárdék	—	—	—	90.90
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,1/2%	—	—	—	100.50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2,1/2%	—	—	—	99.60
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	97.57
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	90.50
Italméresi jog megváltási kötvény	—	—	—	98.
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	—	—	—	92.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	—	—	—	158.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	—	—	—	188.50
Oszták járdék papirban	—	—	—	97.50
Oszták járdék ezüstben	—	—	—	97.25
Oszták járdék aranyban	—	—	—	96.75
Oszták korona járdék	—	—	—	134.50
Oszták államsorsjegyek	—	—	—	17.30
Oszták magyar bankrészevény	—	—	—	691.50
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	673.—
Oszták hitelintézet részevény	—	—	—	96.65
Párisi vista	—	—	—	—

20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	19.31
Németbirodalmi márka	—	—	—	118.50
London vista	—	—	—	242.80
20 márkás arany	—	—	—	28.72

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Czégváltoztatás.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására juttatni, miszerint volt üzlettársam **Gyöngyössy Gyula** ur barátságos megegyezés folytán az üzletből **kilépett** s az összes tartozást és követelést saját számlámra vettem át. Ez alkalommal hivatkozom **kiváló szak-képzettségemre, valamint pontos, gyors és versenyképes kiszolgálásomra**, minélfogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy még **az eddigi feltételeknél is előnyösebbet nyújthatok**.

A n. érd. közönség további szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Fudally Bálint,

férfi-szabó

ezelőtt Fudally és társa.

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1900. május 1-től.

Nagyvárad — Püspök-fürdő — Félix-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	—	730	950	—	†	—	435	—	858	†
Vásártér >	545	722	946	*1133	105	235	427	638	850	1118
V.-Velenceze >	602	740	1000	1149	120	301	445	655	915	1135
Rontó † >	616	754	1014	1203	133	314	459	708	929	1150
Püspök-fürdő >	621	759	1019	1208	138	319	504	713	934	1155
Félix-fürdő érk.	635	817	1037	1220	151	332	521	727	951	1209

Félix-fürdő — Püspök-fürdő — Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		
Félix-fürdő ind.	637	820	910	1042	*1221	152	335	524	731	849	953	1215
Püspök-fürdő >	623	838	—	1100	1232	203	347	541	743	—	939	—
Rontó >	642	842	916	1104	1236	207	351	545	748	856	1000	1220
V.-Velenceze >	702	856	930	1117	1249	220	406	600	801	910	1014	1236
Vásártér érk.	717	911	945	1131	104	232	421	615	816	925	1029	1251
Nagyvárad >	—	905	941	1127	—	†	—	608	—	919	1023	†

A *-gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik.

Ezen vonat †) csak szükség szerint, mint különmenet fog közlekedni.

Zsák- és ponyva kölesönző intézet.

Gazdálkodók figyelmébe

ajánlom gyári nagy raktáramat

mindennemű zsákokban.

Vizhatlan ponyvákban a legjobb gyártmányú asztag-, cséplő-kazán-takarókat tartom raktáron, esetleg nálam néhány óra alatt bármely nagyságban elkészíthetők.

Első rendű ásvány és oliva gépolajok, tovotva kenőcs (gépzsir), kocsikenőcs, géptisztító kőcz, gazdasági kötelek, zsinetek, repce és rostáló ponyvák nálam a legszolidabb árban kaphatók.

Amidőn az igen t. gazdálkodóknak ösmert szoliditásomról továbbra is biztositom, vagyok teljes tisztelettel

HELFI JÓZSEF,zsák és ponyva gyári-raktára.
Nagyvárad, Zöldfa-utca 41. szám.

Zsák- és ponyva kölesönző intézet.